

УДК 343.1

Щеголіхін Д. М.,

d.shcheholikhin@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-7688-1295,

аспірант кафедри права,

Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет», м. Київ

УПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ: ВІД МИНУЛОГО ДО СУЧАСНОСТІ

Анотація. Набрання 01 липня 2020 року чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» зосередило увагу науковців та практиків на механізмі реалізації положень даного закону у практичній діяльності правоохоронних органів та викликало низку дискусійних питань із зазначеної тематики. Актуальність даної статті зумовлена початком функціонування інституту кримінальних проступків в Україні, у зв'язку з чим виникла необхідність дослідження історичних фактів його становлення на території сучасної України, вивчення чинників і передумов, що сприяли такому становленню. Метою статті є здійснення аналізу нормативних актів, якими визначалася процедура здійснення провадження щодо кримінальних проступків, порівняння практичних підходів до даного виду правопорушень у минулому та теперішньому. У статті висвітлено думки окремих вчених, що досліджували питання становлення інституту кримінальних проступків як в незалежній Україні, так і до набуття Україною незалежності. Досліджено розвиток тенденцій до класифікації кримінальних проступків у національному законодавстві. Відслідковано трансформацію певних складів кримінальних правопорушень у категорію кримінальних проступків. Проаналізовано основні відмінності у підходах до класифікації, кваліфікації та відповідальності за вчинення кримінальних проступків у минулому та у сучасності. Констатовано зв'язок сучасного інституту кримінальних проступків із радянською формою спрощеного провадження, відомого як протокольна форма досудової підготовки матеріалів. Звернуто увагу на спільні, схожі риси та однакові підходи до визначення та кваліфікації кримінальних проступків. Визначено основні шляхи та перспективи удосконалення інституту кримінальних проступків з метою його подальшого успішного функціонування, зменшення навантаження на слідчі та судові органи України. Наголошено на необхідності проведення подальших ґрунтовних досліджень особливостей здійснення кримінального провадження щодо даної категорії кримінальних правопорушень.

Ключові слова: кримінальний проступок, кримінальне правопорушення, злочин, покарання, досудове розслідування, правоохоронні органи.

Shcheholikhin D. M.,

d.shcheholikhin@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-7688-1295,

Postgraduate Student at the Department of Law,

Private Higher Educational Establishment “European University”, Kyiv

INTRODUCTION OF INSTITUTE OF CRIMINAL MISCONDUCTS: FROM THE PAST TO CONTEMPORANEITY

Abstract. Set on July, 01, 2020 action by Law of Ukraine “On making alteration to some legislative acts of Ukraine in relation to simplification of pre-trial investigation of separate categories of criminal offences” gave mind scientists and practical workers on the mechanism of realization of this law provisions in practical activity of law enforcement authorities and caused the package of debatable questions from the marked subjects. Actuality of this article is predefined by beginning of functioning of institute of criminal misconducts in Ukraine, in this connection there was a necessity of research of historical facts of his becoming on territory of modern Ukraine, study of factors and pre-conditions that assisted such becoming. The aim of the article is realization of analysis of normative acts that was determine procedure of realization of realization in relation to criminal misconducts, comparison of the practical going near this type of offences in the past and present. Opinions of separate scientists that investigated the question of becoming of institute of criminal misconducts both in independent Ukraine are reflected in the article and to acquisition by Ukraine of independence. Development of tendencies is investigational to classification of criminal misconducts in a national legislation.

Transformation of certain syllables of criminal offences is watched in the category of criminal misconducts. Basic differences are analysed in going near classification, qualification and responsibility on the feasibility of criminal misconducts in the past and in contemporaneity. Connection of modern institute of criminal misconducts is established with the soviet form of the simplified realization well-known as a protocolary form of pre-trial preparation of materials. Displace attention on general, alike lines and identical going near a decision and qualification of criminal misconducts. Basic ways and prospects of improvement of institute of criminal misconducts are certain with the aim of him further successful functioning, reduction of loading on investigators and judicial bodies of Ukraine. It is marked the necessity of realization of further sound researches of features of realization of criminal realization in relation to this category of criminal offences.

Key words: criminal misconduct, criminal offence, crime, punishment, pre-trial investigation, law enforcement authorities.

JEL: K 40.

DOI: <https://doi.org/10.36477/2616-7611-2021-09-09>

Постановка проблеми. Із набранням 01 липня 2020 року чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» перед правничою науковою спільнотою України, правоохоронцями та правозахисниками постало питання імплементації цього Закону у практичну площину здійснення кримінальних проваджень. Спрощений порядок провадження щодо кримінальних проступків з його специфічними, надзвичайно короткими (у порівнянні із загальними) строками здійснення досудового розслідування у формі дізнання спричинив жваві дискусії серед науковців. Передусім постало питання, чи правильно законодавцем реалізовано положення Концепції реформування кримінальної юстиції України, затвердженої Указом Президента України від 8 квітня 2008 року № 311/2008, чи прийнято цей Закон у дусі системи кримінального законодавства України, кримінального нормотворення, чи дотримано усталені в суспільстві державницькі підходи до визначення ступеня тяжкості кримінального правопорушення при віднесенні його до кримінального проступку. Для надання відповіді на зазначені питання треба здійснити змістовний аналіз історичних передумов становлення інституту кримінальних проступків на території сучасної України, визначити мету запровадження у різні часи даного чи подібного до нього інституту для системи кримінальної юстиції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням історії запровадження та існування кримінальних проступків як окремої специфічної категорії кримінальних правопорушень у різні часи існування нашої держави (за часів існування Російської імперії, Радянського союзу, у періоди її незалежності) займалися такі вчені: В. Борисов,

Р. Песцов, І. Ковтун, О. Поповченко, Д. Савицький, Б. Шуба, В. Мисливий, А. Політова, К. Красюк, Г. Федотова, О. Когут, М. Дмитрук, В. Черней, С. Чернявський, В. Колпаков та багато інших видатних науковців.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження історичних фактів становлення інституту кримінальних проступків на території сучасної України, вивчення чинників і передумов, що сприяли такому становленню, здійснення аналізу нормативних актів, якими закріплювалось функціонування інституту кримінальних проступків, порівняння практичних підходів до даного виду правопорушень у минулому та теперішньому.

Виклад основного матеріалу дослідження. Територіальне розташування України, входження її територій до складу колишньої Російської імперії та Радянського союзу, безумовно наклало свій відбиток на формування правової системи та сучасний стан кримінального законодавства України.

Ідеї класифікації кримінальних правопорушень, перші з яких знайшли своє відображення у Рескрипті від 5 липня 1811 року, поступово розвинулися до виокремлення із усього загалу злочинів категорії діянь, що заборонені під страхом легкого тілесного покарання чи поліцейського виправлення, — проступків (стаття 2 Зводу законів 1835 року). Метою такого розподілу було відмежування маловажних злочинів (проступків), за які передбачалися виправні покарання, від злочинів, що каралися кримінальним покаранням. Трансформація цієї концепції згодом знайшла своє відображення в Уложенні про покарання кримінальні та виправні 1945 року. Так, В. Колпаков зазначає, що це було першою спробою поставити і реалізувати питання про окремий документ щодо маловажних злочинів або проступків [1, с. 130–131].

Подальший розвиток ідей розмежування деліктів на злочин і проступок було реалізовано у Статуті про покарання, що накладаються мировими суддями 1864 року, який містив склади 150 проступків, поділених за 12 видами посягань, що ґрунтувалися на критерії суспільної небезпеки правопорушення та передбачали менш тяжкі покарання за проступки. Зазначене виокремлення було збережено і у Кримінальному уложенні 1903 року. До речі, за цим Уложенням проступки каралися арештом або грошовим штрафом [2, с. 141].

Деякі науковці вбачають наступний розвиток поділу правопорушень на злочини та проступки з прийняттям постанови ВУЦВК'у і РНК УСРР з 27 червня 1927 року «Про надання адміністративним органам права застосовувати заходи адміністративного впливу за маловажні праволомства», згідно з якою адміністративним органам було надано право вживати заходів адміністративного впливу за праволомства, звільняючи таким чином судові органи від маловажних справ та пришвидшуючи процес притягнення до відповідальності. У подальшому закріплення складів праволомств було здійснено в Адміністративному кодексі УСРР 1927 року.

На нашу думку, в даному випадку жодного поділу кримінальних правопорушень на проступки та злочини не відбулося. Прийняття зазначених актів засвідчило лише факт унормування діяльності адміністративних органів того часу, а Адміністративним кодексом УСРР 1927 року було визначено види та склади адміністративних правопорушень того часу.

Водночас диференціація норм кримінального права та процесу, направлена на спрощення процесуальних дій, знайшла своє відображення у спеціальному циркулярі Народного комісаріату юстиції РРФСР від 5 червня 1929 року № 93 «Про спрощення кримінального процесу». Даним актом скасовувалась обов'язковість винесення постанови про порушення кримінальної справи. З метою оперативного розслідування та протидії злочинності достатньо було вчинення резолюції прокурором, слідчим чи працівником міліції на заяві чи скарзі потерпілого [3].

Що стосується законодавства часів радянської доби, то ані Кримінальний кодекс України, ані кримінальні кодекси інших радянських республік не пішли шляхом виділення кримінальних проступків як самостійного інституту кримінального права, хоча в науці кримінального права у 60-ті роки минулого століття висловлювалися непоодинокі судження з приводу доцільності виді-

лення злочинів незначної тяжкості у категорію антигромадських проступків [4, с. 73].

Так, Р. Песцов відмічає, що в науці радянського кримінального права в 60-х роках ХХ ст. такі вчені, зокрема, як А.А. Піонтковський та М.Д. Шаргородський, висловлювали позиції з приводу доцільності виділення злочинів невеликої тяжкості в категорію антигромадських проступків [5, с. 198].

У подальшому в науковій літературі замість терміна «антигромадський» стало вживатися поняття «кримінальний проступок», що, на думку прихильників цього інституту, точніше відображає специфіку злочинів, за які замість кримінального покарання могли б бути застосовані заходи громадського впливу. Згодом, за умов посилення репресивної функції кримінального права СРСР та його республік, питання встановлення відповідальності за кримінальні проступки втратило свою актуальність [6, с. 66–67].

Із прийняттям Кримінального кодексу Української РСР, уведеним в дію з 1 квітня 1961 року Законом Української РСР від 28 грудня 1960 року, спроба диференціації злочинів та спрощення провадження щодо них простежується у статті 51 цього Кодексу «Звільнення від кримінальної відповідальності з передачею питання про відповідальність винного на розгляд товариського суду або з передачею винного на поруки».

Так, особу, яка вчинила вперше малозначний злочин, могло бути звільнено від кримінальної відповідальності з передачею питання про її відповідальність на розгляд товариського суду, коли буде визнано, що за характером діяння і особи винного її може бути виправлено за допомогою заходів громадського впливу, а за наявності клопотання громадської організації чи колективу трудящих така особа могла бути звільнена від кримінальної відповідальності і передана на поруки цій громадській організації чи колективу трудящих для перевиховання і виправлення, якщо злочин і особа, яка його вчинила, не являють великої суспільної небезпеки і якщо дії винного не спричинили тяжких наслідків, а сам винний щиро розкався [7].

Указом Президії Верховної Ради Української РСР «Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу Української РСР» № 1848-ІХ від 23 березня 1977 року поняття «малозначний злочин» у статті 51 Кодексу було замінено на злочин, що не являє великої суспільної небезпеки, звільнення від кримінальної відповідальності, за який могло бути реалізовано із прийняттям одного з таких рішень:

1) про притягнення особи до адміністративної відповідальності;

2) про передачу матеріалу справи на розгляд товариського суду;

3) про передачу матеріалів справи на розгляд комісії в справах неповнолітніх;

4) про передачу особи на поруки громадській організації або колективу трудящих.

Звільнення від кримінальної відповідальності з притягненням до адміністративної відповідальності допускалося лише у справах про злочини, за які законом передбачалося покарання у вигляді позбавлення волі на строк не більше одного року або інше більш м'яке покарання [8].

Вищенаведене, як зазначає В. Борисов, свідчить про те, що інститут проступку історично займав самостійне місце у кримінальному законодавстві (хоча і не на всій території сучасної України й не в усі часи) [9 с. 133].

Введення кримінального проступку як категорії класифікації злочинів розглядалося в минулому столітті радянськими вченими, про що свідчать дискусії щодо кількості складових класифікації. Так, свого часу автори теоретичної моделі Кримінального кодексу пропонували відобразити в законі загальну норму про класифікацію, а потім окремо виділяти поняття та ознаки всіх категорій, причому останню з категорій (найменш тяжкі діяння) пропонувалося називати саме кримінальними проступками [10, с. 231].

Указом Президії Верховної Ради Української РСР «Про внесення змін і доповнень до Кримінально-процесуального і Цивільного процесуального кодексів Української РСР» № 8627-Х від 20 березня 1985 року Кримінально-процесуальний кодекс Української РСР було доповнено статтею 13-1, відповідно до якої у разі вчинення особою діяння, що містить ознаки злочину, який не являє великої суспільної небезпеки, коли факт його вчинення є очевидний, а особу, яка його вчинила, можливо було виправити заходами громадського впливу, суд, прокурор, а також слідчий і орган дізнання, за згодою прокурора, були вправі, не порушуючи кримінальної справи, передати матеріали на розгляд товариського суду чи комісії в справах неповнолітніх або передати особу на поруки трудовому колективу чи громадській організації для перевиховання і виправлення.

Крім того, цим Указом запроваджено протокольну форму досудової підготовки матеріалів, якою визначався особливий спрощений порядок провадження у справах про злочини, визначені у статті 425 Кримінально-процесу-

ального кодексу Української РСР, серед яких: «Дрібне розкрадання державного або громадського майна», «Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей», «Виготовлення, зберігання і збут самогону та інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення» та ще 15 складів нетяжких злочинів [11].

Проведеним аналізом санкцій, передбачених за вчинення даних злочинів, встановлено, що вказані правопорушення каралися виправними роботами на строк до двох років або позбавленням волі на той же строк, або штрафом до чотирьохсот карбованців, а також позбавленням права займати певні посади або займатися певною діяльністю строком до п'яти років.

У справах про вищенаведені злочини органи дізнання у десятиденний строк складали протокол про обставини вчиненого злочину, який у разі неможливості застосування заходів громадського впливу (розгляд матеріалів товариським судом чи комісією у справах неповнолітніх, або переданням правопорушника на поруки) направлявся до суду, який порушував кримінальну справу та розглядав її у десятиденний строк [11].

Із наведеного можна дійти висновку, що провадження у справах про злочини невеликої тяжкості здійснювалося за спрощеною скороченою процедурою без проведення попереднього слідства та було направлено на швидке вирішення кримінальних справ та притягнення винних до відповідальності.

Фактично на той час законодавцем вже було визначено склади кримінальних проступків того часу, тобто діянь (дій чи бездіяльності), які не становили суттєвої суспільної небезпеки, за вчинення яких передбачалося основне покарання у вигляді штрафу в розмірі не більше чотирьохсот карбованців або позбавлення волі чи виправні роботи строком до двох років, або позбавлення права займати певні посади чи займатися певною діяльністю строком до п'яти років, провадження у яких здійснювалося за спрощеною процедурою.

Проте Законом України «Про внесення змін і доповнень до Кримінально-процесуального кодексу України» від 16 грудня 1994 року № 299/94-ВР кількість складів злочинів, у справах за якими передбачалося здійснення протокольного провадження, значно збільшилася.

Так, стаття 425 КПК Української РСР доповнилася ще 16 складами злочинів («Крадіжка», «Грабіж», «Шахрайство», «Порушення порядку заняття підприємницькою діяльністю», «Фіктивне підприємництво», «Спекуляція» та інші) [12].

Попри те, що хоча й провадження за протокольною формою здійснювалося переважно за першими частинами статей Кримінального кодексу Української РСР, тобто за некваліфікованими складами злочинів, межі покарання за них, у порівнянні з попередніми редакціями статті 425 КПК Української РСР суттєво розширювалися. Так, за окремі склади злочинів, у справах за якими провадження здійснювалося за протокольною формою досудової підготовки матеріалів, передбачалося покарання у виді позбавлення волі на строк до п'яти років, а розмір штрафу сягав п'яти тисяч карбованців.

Проте, як зазначає О. Поповченко, таке збільшення кількості складів злочинів, що передбачали протокольне провадження, безпосередньо сприяло розвантаженню слідчого апарату системи МВС, надало можливість сконцентрувати зусилля на розслідуванні тяжких злочинів [13, с. 7].

Правовою базою для побудови нової класифікації кримінальних правопорушень та їх диференціації на злочини і проступки стала Концепція реформування кримінальної юстиції, затверджена Указом Президента України від 8 квітня 2008 року № 311/2008. Саме в цьому документі щодо реформування кримінального законодавства порушено питання про запровадження в законодавстві України інституту кримінальних проступків і визначено, що, зокрема, з метою гуманізації кримінального законодавства «певну частину злочинів необхідно було б трансформувати в кримінальні проступки, обмежити сферу застосування покарань, пов'язаних із позбавленням волі, замінивши їх, наприклад, штрафними санкціями. Кримінально карані діяння поділяти на злочини та кримінальні проступки. При цьому основними критеріями таких змін мають бути: ступінь суспільної небезпеки та правові наслідки кримінально караного діяння для особи, суспільства і держави; практика застосування кримінального та адміністративного законодавства; міжнародний досвід захисту людини, суспільства і держави від злочинів та проступків» [14].

19 листопада 2012 року набрав чинності Кримінальний процесуальний кодекс України, яким запроваджено спеціальну форму досудового розслідування кримінальних проступків, щодо якої встановлено скорочені строки досудового розслідування та особливий порядок – спрощене провадження в суді.

Проте прікінцевими положеннями цього Кодексу було встановлено, що положення, що стосуються кримінального провадження щодо кримінальних проступків, вводяться в дію одно-

часно з набранням чинності законом України про кримінальні проступки [15].

Після цього питання запровадження інституту кримінальних проступків пропонувалося вирішити у багатьох проектах законів, але остаточно це вдалося з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII, який набрав чинності 01 липня 2020 року.

Так, зазначеним Законом у Кримінальний кодекс України на заміну поняття «злочин» введено поняття «кримінальне правопорушення», яке об'єднало у собі самі злочини та кримінальні проступки.

Дефініція кримінального проступку наведена законодавцем у статті 12 КК України як передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у вигляді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі [16].

Таким чином, майже сто складів кримінальних правопорушень, серед яких такі як «Умисне легке тілесне ушкодження» (ч. 1, 2 ст. 125 КК України), «Погроза вбивством» (ч. 1 ст. 129 КК України), «Крадіжка» (ч. 1 ст. 185 КК України), «Шахрайство» (ч. 1 ст. 190 КК України), «Хуліганство» (ч. 1 ст. 296 КК України) та інші, було віднесено до категорії кримінальних проступків.

Із прийняттям означеного вище Закону змін зазнав і кримінальний процес. Так, у Кримінальний процесуальний кодекс України введено поняття «дознавач», «керівник органу дізнання», визначено їх повноваження та урегульовано питання здійснення досудового розслідування кримінальних проступків у формі дізнання.

Отже, майже із десятирічним запізненням, що не нівелює позитивний ефект від запровадження інституту кримінальних проступків, після затвердження Концепції реформування кримінальної юстиції та прийняття Кримінального процесуального кодексу України відбувся старт досудового розслідування кримінальних проступків та спрощеного провадження щодо них у суді.

Голова Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду Станіслав Кравченко під час конференції «Вплив кримінальних проступків на права людини та кримінальну юстицію в Україні», яка відбулася 25 травня 2021 року, позитивно оцінив функціонування інституту кримінальних проступків, проте наголосив, що не всі

питання, пов'язані з його функціонуванням, можна вирішити за допомогою судової практики, тому потрібна буде допомога законодавчого органу.

Так, голова Касаційного кримінального суду звернув увагу на збільшення кількості надходжень до судів кримінальних проваджень у спрощеному порядку у порівнянні з провадженнями з кваліфікуючою ознакою повторності, які об'єднували у собі велику кількість епізодів. Відмітив, що проблемним стало питання щодо призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень, вироків, щодо «розірваної повторності», коли особа вчиняє багато кримінальних правопорушень, але в проміжку між їх вчиненням вже є вироки судів щодо певних епізодів [17].

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Як на самі підходи до визначення сучасних складів кримінальних проступків, так і на сам спрощений порядок провадження щодо них, безсумнівно вплинуло становлення цього інституту з часів існування Російської імперії та Радянського Союзу, коли закладалися принципи класифікації злочинів та спрощення провадження щодо незначних, нескладних, некваліфікованих складів із метою зменшення навантаження на слідчі та судові органи.

Тотожність функціонування сучасного інституту кримінальних проступків та інституту спрощеного провадження минулих років простежуються у запровадженій у 1985 році протокольній формі досудової підготовки матеріалів, яка проіснувала до прийняття у 2012 році нового КПК України. Саме ця форма провадження передбачала скорочені строки проведення органами дізнання процесуальних дій, спрощений порядок підготовки матеріалів та передачі їх до суду, скорочений строк судового розгляду злочинів, що не становили великої суспільної небезпеки.

З аналізу вищенаведеного можна стверджувати, що найбільший вплив на становлення сучасного інституту кримінальних проступків здійснив саме інститут колишньої, відомої практикам минулих років, протокольної форми досудової підготовки матеріалів.

Подальший розвиток досліджуваного інституту кримінальних проступків для вирішення питань, що наразі постають перед практиками та науковцями, безумовно буде потребувати внесення законодавцем деяких змін у кримінальне процесуальне законодавство, зокрема щодо вирішення питань призначення покарання за сукупністю кримінальних проступків, вироків, повторності.

Якість та дієвість таких змін залежатиме від подальших ґрунтовних досліджень у даному напрямі, спрямованих на висвітлення та вирішення проблемних питань, пов'язаних із особливостями здійснення кримінального провадження щодо кримінальних проступків.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Колпаков В.К. Адміністративно-деліктний правовий феномен : монографія. Київ, 2004. 528 с.
2. Когут О.В. До питання про запровадження інституту кримінальних проступків. *Університетські наукові записки*. 2015. № 3. С. 136–152.
3. Об упрощении уголовного процесса : специальный циркуляр Народного Комиссариата юстиции РСФСР № 93 от 5 июня 1929 года. *Советская юстиция*. 1927. № 27.
4. Політова А.С. Кримінальний проступок як новела реформування кримінальної юстиції. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2013. № 4. С. 71–77.
5. Песцов Р.Г. Запровадження кримінальних проступків у кримінальному законодавстві України. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 18 : Економіка і право. 2014. Вип. 26. С. 198–203.
6. Красюк К.О., Максименко О.Б. Щодо введення інституту кримінальних проступків в Україні. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету*. Випуск № 6. Том 1. Ред. кол. Беспалова С.В. та ін. Донецьк : ДонНУ, 2014. С. 66–70.
7. Кримінальний кодекс Української РСР : Закон Української РСР від 28 грудня 1960 року / Верховна Рада УРСР. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1961. № 2. Ст. 14.
8. Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу Української РСР : Указ Президії Верховної Ради Української Радянської Соціалістичної Республіки від 23 березня 1977 року № 1848-IX / Президія Верховної Ради УРСР. *Відомості Верховної Ради ВВР*. 1977. № 14. Ст. 128.
9. Борисов В.І., Тютюгін В.І., Демидова Л.М. Кримінальний проступок: концептуальні засади запровадження до національного законодавства. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2016. Вип. 2. С. 129–142.
10. Ковтун І.В. Проблеми запровадження у законодавство України інституту кримінального проступку. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2014. № 2. С. 230–240.
11. Про внесення змін і доповнень до Кримінально-процесуального і Цивільного процесуального кодексів Української РСР. Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 20 березня

1985 року № 8627-X / Президія Верховної Ради Української РСР. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 1985. № 14. Ст. 321.

12. Про внесення змін і доповнень до Кримінально-процесуального кодексу України: Закон України від 16 грудня 1994 року № 299/94-ВР / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1995. № 2. Ст. 8.

13. Поповченко О.І., Савицький Д.О. Протокольна форма досудової підготовки матеріалів. *Історія, проблеми, досвід*. Київ. 1997. 40 с.

14. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року «Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів». Указ Президента України від 08 квітня 2008 року № 311/2008. *Урядовий кур'єр*. 2008. № 72.

15. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2013. № 9-10. С. 474. Ст. 88.

16. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень: Закон України від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2019. № 17. С. 5. Ст. 71.

17. Новини та події. *Офіційний вебсайт Верховного Суду*. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1126478/> (дата звернення: 02.06.2021).

REFERENCES:

1. Kolpakov V. K. *Administrativno-deliktnyi pravovyi fenomen*: monohraf. Kyiv. 2004. 528 s.

2. Kohut O. V. Do pytannia pro zaprovadzhennia instytutu kryminalnykh prostupkiv. *Universytetski naukovi zapysky*. 2015. № 3. S. 136-152.

3. Ob uproshhenii ugolovnoho processa: special'nyj cirkuljar Narodnogo Komissariata justicii RSFSR № 93 ot 5 iyunja 1929 goda. *Sovetskaja justicija*. 1927. № 27

4. Politova A. S. Kryminalnyi prostupok yak novela reformuvannia kryminalnoi yustytisii. *Visnyk kryminolohichnoi asotsiatsii Ukrainy*. 2013. № 4. S. 71-77.

5. Piestsov R. H. Zaprovadzhennia kryminalnykh prostupkiv u kryminalnomu zakonodavstvi Ukrainy. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriya 18: Ekonomika i pravo*. 2014. Vyp. 26. S. 198-203.

6. Krasiuk K. O., Maksymenko O. B. Shchodo vvedennia instytutu kryminalnykh prostupkiv v Ukraini. *Visnyk studentskoho naukovoho tovarystva Donetskoho natsionalnoho universytetu*. Vypusk № 6. Tom 1. Red. kol. Bepalova S.V. ta in. Donetsk: DonNU, 2014. S. 66-70.

7. Kryminalnyi kodeks Ukrainskoi RSR: Zakon Ukrainskoi RSR vid 28 hrudnia 1960 roku / Verkhovna Rada URSR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR*. 1961. № 2. St. 14.

8. Pro vnesennia zmin i dopovnen do Kryminalnoho kodeksu Ukrainskoi RSR: Ukaz Prezydii Verkhovnoi Rady Ukrainskoi Radianskoi Sotsialistychnoi Respubliki vid 23 bereznia 1977 roku № 1848-IX / Prezydiia Verkhovnoi Rady URSR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady VVR*. 1977. № 14. St. 128.

9. Borysov V. I., Tiutiuhin V. I., Demydova L. M. Kryminalnyi prostupok: kontseptualni zasady zaprovadzhennia do natsionalnoho zakonodavstva. *Visnyk Asotsiatsii kryminalnoho prava Ukrainy*. 2016. Vyp. 2. S. 129-142.

10. Kovtun I. V. Problemy zaprovadzhennia u zakonodavstvo Ukrainy instytutu kryminalnoho prostupku. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav*. 2014. № 2. S. 230-240.

11. Pro vnesennia zmin i dopovnen do Kryminalno-protsesualnoho i Tsyvilnoho protsesualnoho kodeksiv Ukrainskoi RSR. Ukaz Prezydii Verkhovnoi Rady Ukrainskoi RSR vid 20 bereznia 1985 roku № 8627-X / Prezydiia Verkhovnoi Rady Ukrainskoi RSR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*. 1985. № 14. St. 321.

12. Pro vnesennia zmin i dopovnen do Kryminalno-protsesualnoho kodeksu Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 16 hrudnia 1994 roku № 299/94-VR / Verkhovna Rada Ukrainy. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*. 1995. № 2. St. 8.

13. Popovchenko O. I., Savytskyi D. O. Protokolna forma dosudovoi pidhotovky materialiv. *Istoriia, problemy, dosvid*. Kyiv. 1997. 40 s.

14. Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i obrony Ukrainy vid 15 liutoho 2008 roku "Pro khid reformuvannia systemy kryminalnoi yustytisii ta pravookhoronnykh orhaniv". Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 08 kvitnia 2008 roku № 311/2008 / Uriadovyi kurier. 2008. № 72.

15. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 13 kvitnia 2012 roku № 4651-VI / Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR). 2013. № 9-10. С. 474. Ст. 88.

16. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo sproshchennia dosudovoho rozsliduvannia okremykh katehorii kryminalnykh pravoporushen. Zakon Ukrainy vid 22 lystopada 2018 roku № 2617-VIII / Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR). 2019. № 17. С. 5. Ст. 71.

17. Novyny ta podii. Ofitsiyni vebsait Verkhovnoho Sudu. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1126478/> (data zvernennia: 02.06.2021).

Стаття надійшла до редакції 31.05.2021